

RUSLAND' S "MASKIROVKA"¹ POLITIEK

Door Victor A.C. Remouchamps, luitenant kolonel der artillerie (b.d.)

Politiek en militair analist.

In een eerder artikel waar ik schreef dat Putin' s initiatief in Syrië er op duidde dat het deel uitmaakt van een meer gecompliceerd stukje "stratego", schreef ik:

Alle tekenen wijzen er op dat de recente ontwikkelingen in Syrië deel uitmaken van Ruslands plan om de migrantenstroom en de gevolgen die deze heeft voor het Westen in het algemeen en Europa in het bijzonder, te gebruiken in een nieuwe fase in haar hybride oorlogvoering tegen haar aartsvijand.

Die conclusie is op zijn minste incompleet, want intussen begint het vrij duidelijk te worden dat er een nauwe relatie bestaat tussen de oorlog in Oekraïne en Putin' s hernieuwd initiatief om zich in de heksenketel van het Midden Oosten te mengen. Dat initiatief maakt deel uit van een "totaalconcept" waarvan de elementen niet op zichzelf staan, maar deel uitmaken van een geïntegreerd plan, die nauw met elkaar verband houden.

Putin heeft bemerkt dat zijn aartsvijanden: Het Westen in het algemeen, maar Europa in het bijzonder niet in staat zijn om snel en flexibel te reageren op een aantal ontwikkelingen die tegelijkertijd in werking worden gezet. Omdat Putin er in geslaagd is om de Russische politieke oppositie voor het grootste deel uit te schakelen en hij de media volledig controleert, kan hij zich permitteren om die plannen zonder enige beperkingen door te voeren. De volledig volgzame Russische Duma² keurt al zijn voorstellen zonder enige terughoudendheid goed.

Dit in tegenstelling tot de democratisch geregeerde landen waarbij initiatieven en plannen die de nationale veiligheid betreffen, door een moeizaam democratisch proces moeten gaan dat daardoor in veel gevallen onacceptabele vertraging oploopt. Het beste bewijs is de reactie van het Westen hoe te reageren op het starten van de oorlog in Oost-Oekraïne en de bezetting van de Krim, dat slechts door een verdeeld Europees optreden halfslachtig werd veroordeeld, en waar op werd gereageerd met alweer halfslachtige en dubbelzinnig geformuleerde sancties.

Een daadwerkelijke reactie kwam pas na het neerschieten van MH-17 door een Russische luchtdoelraket, afgevuurd door een Russische Luchtverdedigingseenheid boven een door rebellen bezet stuk Oekraïens grondgebied waarbij 298 Europese burgers het leven lieten.

Het is intussen duidelijk dat het Westen constant op het verkeerde been wordt gezet en nauwelijks de tijd heeft om adequaat te reageren. Vooral de verdeeldheid binnen de landen van de Europese Gemeenschap, maar zelfs binnen de NAVO, geeft Putin het idee dat hij al zijn plannen ongestraft kan uitvoeren. Telkens wanneer een plan door de Westelijke leiders is geanalyseerd en er al dan niet een antwoord op is geformuleerd, staat het volgende plan alweer in de steigers. Amerika, dat in dit geval duidelijk leiding zou moeten geven, laat het met de lichtgewicht leider van het Vrije Westen; president Barack Obama, volledig afweten.

¹ Maskirovka: misleiding.

² Russische Volksvertegenwoordiging.

Obama is meer geïnteresseerd in het schrijven van binnenlandse geschiedenis, waarbij hij hoopt dat er een dankbaar hoofdstuk zal worden geschreven over zijn periode als president. Onderwerpen als Cuba, Oost Afrika (Kenia, bij toeval de geboortestreek van zijn voorouders), klimaatverandering en de beperking van de binnenlandse wapenhandel hebben absolute voorrang.

Met de Europese leiders is het al niet veel beter. Die hebben hun handen vol met het trachten te beheersen van de onafgebroken migrantenstroom, de strenge bezuinigingsmaatregelen die aan een aantal lidstaten is opgelegd zoals Portugal, Spanje, Ierland en Griekenland. Bovendien hebben de twee voornaamste Europartners; Duitsland en Frankrijk de grootste moeite om hun medelidstaten in het spoor te houden voor wat betreft het steunen van de onafhankelijkheidsbeweging van Oekraïne en de steun die dat land in haar oorlog met Rusland nodig heeft om te overleven.

Als gevolg van het ontbreken van het zo broodnodige leiderschap is Putin druk bezig om met succes simultaan te schaken:

1. Allereerst zijn voornemen om een militaire basis in Belarus te krijgen. Het is een extra maatregel die bedoeld is om de druk op Oekraïne te vergroten. De kans dat president Alexandr Lukashenko toestemming zal weigeren is minimaal. Belarus is té zeer afhankelijk van haar oostenbuur, dat met de lichtste chantage over de gas- en olieprijs, Lukashenko door de knieën zal gaan en toestemming zal geven voor de bouw van een luchtmachtbasis. Naast de extra druk op de regering van president Poroshenko zal het tevens een volgende stap zijn om zijn plan om “grenscorrecties” ten koste van Estland, Letland en Litouwen en mogelijk Polen, door te voeren en op die manier aansluiting te creëren tussen een deel van Oost-Pruisen (De Kaliningrad-Oblast) met het moederland.

Bescheiden protestdemonstraties in het centrum van Minsk tegen het plan om een legerbasis op het grondgebied van Belarus te installeren

Dat deze maatregel zonder twijfel een reactie van de NAVO zal opleveren, ligt voor de hand. Putin ligt daar absoluut niet wakker van want tussen het uitspreken van een beginselverklaring om de NAVO strijdkrachten in de Baltische regio te versterken en de daadwerkelijke implementatie van zulk een plan, verstrijken op zijn minst twee tot drie jaar³. Het is intussen duidelijk geworden dat die basis er zal komen, gelet op het bescheiden tegengas dat de oppositie van Belarus kan opvoeren en zelfs tegen de wil van de president van

Belarus in, alleen de termijn waarop is nog niet vastgesteld. Het is overigens geen precedent, want Rusland heeft al twee bescheiden commandoposten in Belarus gestationeerd. Een radarstation en een marine-communicatiecentrum, doch (nog) geen legerbasis in Belarus. Rusland zal naar verwachting de dreiging van verhoging van de gasprijs uitspelen en pro-Russische demonstraties organiseren, begeleid door

³ De implementatie van het plan om Amerikaans materieel in Oost-Europa te positioneren zal pas worden uitgevoerd na de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2016.

een golf van Russische en sympathiserende Bela-russische media-(des)informatie. Een prachtig staaltje van “Maskirovka”.

2. In het zuiden is hij druk doende om Kazakhstan tot de orde te roepen. President Nazarbaijev begint steeds meer uit de pas te lopen en laat op voor Moskou ongewenste manieren blijken dat Kazakhstan niet het meest volgzame lid van de GOS is. Er zal ongetwijfeld een moment komen dat het Kremlin een scenario laat uitvoeren waarbij de sinds 1991 aan de macht zijnde Nazarbaijev zal worden vervangen door een meer gezeglijke opvolger. Het is slechts een kwestie van tijd voordat er door het Kremlin “maatregelen” zullen worden getroffen. Een initiatief om aan een regeringswisseling in Kazakhstan te werken zal zijn wanneer het Westen opnieuw betrokken zal worden bij een volgende “spontaan” uit de hand lopende brandhaard zoals bijvoorbeeld het starten van een “derde intifada” in de Westbank en/of in de Gazastrip waardoor haar aandacht zal worden afgeleid. Omdat Rusland toch al betrokken is bij de oorlog in Syrië zou het zich kunnen opwerpen als “bemiddelaar” of als “internationale waarnemer”. Een volgend mogelijk scenario in het kader van de “Maskirovka”.
3. In het oosten wordt minister-president Medvedev naar de Kurillen gestuurd om de wereld duidelijk te maken dat Ruslands invloedssfeer ook geldt voor de na afloop van de Tweede Wereldoorlog van Japan geconfisqueerde eilandengroep waar naar zeggen grote hoeveelheden aardgas en olie te vinden zouden zijn.
4. Dan heeft Putin opdracht gegeven om een aantal voormalige Sovjetbases op de Noordpool opnieuw te laten bemannen en hij geeft daarmee aan dat ook in dit wereld deel Rusland onomstreden aanwezig is. Ook hier is naast de territoriale spierballenretoriek ook de bewezen uiteraard aanwezigheid van olie en gas doorslaggevend. Voorlopig blijft het in deze streek nog relatief rustig, maar wanneer het Putin goed schikt, heeft hij weinig argumenten nodig om in de regio een “initiatief” te starten waarbij de Noordelijke Vloot en NAVO oorlogsschepen plotseling met elkaar geconfronteerd worden.
5. Oekraïne ligt hem het zwaarst op de maag en verstoort zijn vredelievend imago dat hij tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York graag aan de rest van de wereld wilde tonen. Voor het moment is hij militair in het Donbass bekken vastgelopen. De rebellenstrijdkrachten, gesteund door Russische reguliere eenheden hebben slechts één van de vier operatiedoelen kunnen veroveren: Het vliegveld van Donetsk, ten koste van honderden Russische doden en gewonden. De andere drie: de nog niet bezette delen van de Luhansk- en Donetsk-oblasten, en de aansluiting van Mariupol, zijn op faliekante mislukkingen uitgelopen.

Putin heeft in New York met succes veel aandacht voor Oekraïne afgeleid. Ook is er een begin gemaakt door zijn proxy aanvoerders in de DPR en de LPR stringent opdracht te geven om “low key” te spelen en elke vorm van agressie te vermijden. Een van de voornaamste hardliners; Andrei Purgin, een van de rebellenleiders. Dit soort heethoofden past niet in het vredelievende imago dat Putin op dit moment wenst te presenteren en daarom is de man voorlopig op een zijspoor gezet.

Op hetzelfde moment zijn de rebellenstrijdkrachten in Oost Oekraïne echter gereorganiseerd, op sterkte gebracht en versterkt, zodat zij nu de gevechtskracht hebben van twee legerkorpsen. Allen aangestuurd door Russische generaals en naar Russisch model georganiseerd. De hardliners in de twee “republiekjes”, die alleen een integratie met Rusland willen en onder geen enkele voorwaarde weer deel willen uitmaken van Oekraïne zijn (tijdelijk) aan de kant gezet. Terwijl Putin in het oosten van Oekraïne de zaken voorlopig bevroren heeft, heeft hij verschillende minderheidsgroeperingen⁴ geactiveerd in het westen van Oekraïne, waarbij Putin’s handlangers in Transnistrië een belangrijke rol spelen. Het gevolg is een toenemend aantal ordeverstoringen en gewelddadige activiteiten in de havenstad Odesa, één van de voornaamste tactische doelstellingen van het project “Novorossyia” om de hele zuidkust van Oekraïne te bezetten en het voortbestaan van de zelfstandige republiek Oekraïne onmogelijk te maken.

6.

Syrië is het volgende plan van het Kremlin. Rusland heeft in Syrië een trouwe bondgenoot en een grote afnemer van militair materieel. Dat is slechts een deel van de belangstelling van Putin voor dit bijna failliete stukje Midden Oosten. Putin heeft met zijn initiatief in Syrië weer de kans om mee te spelen met de werkelijke wereldmachten. Met de positionering van meer dan vijftig vliegtuigen en helikopters, “beschermd” door een toenemend aantal landmacht- en marine-eenheden heeft Putin voorgesteld dat de Westerse landen die al in coalitie verband tegen IS/ISIS optreden, zich zullen “aansluiten” bij het Russische initiatief. Alsof

⁴ Zoals de “Peoples Council of Bessarabia” en de “Rusin of Transcarpathia”, de “Peoples of Zakarpattia” en de “Peoples of the Budjak”, Delen van Oekraïne die allen streven naar een zelfstandige status.

Rusland een soort alleenvertoningsrecht zouden hebben in Syrië, waar de Westelijke mogendheden zich zouden moeten “aansluiten”. Een eerste optreden van Russische CAS vliegtuigen⁵ was niet gericht tegen IS/ISIS, maar tegen rebelleenheden van onder meer de “Free Syrian Army” die tegen Assad vechten en uit wiens gelederen naar de mening van de Amerikanen, een opvolger voor Assad moet worden gerekruteerd.

Het voornaamste doel van het Russische initiatief is volgens zeggen “de bestrijding van IS/ISIS”, maar dat is bepaald niet Putin’ s hoofddoelstelling. Belangrijker is dat Rusland in de toekomst een blijvende invloed zal kunnen uitoefenen in het crisisbeheersingsproces van het Midden Oosten. Dat Rusland desnoods alléén ten gunste van Bashar Al Assad zal blijven optreden, verlengt alleen op kunstmatige wijze het bewind van de al lang door de internationale gemeenschap afgeschreven leider in dat land. Minister van Buitenlandse Zaken Sergeij Lavrov werd door zijn ambtsgenoot John Kerry inmiddels gewaarschuwd dat rechtstreekse Russische inmenging tot een scherpe escalatie van het conflict zou leiden. Rusland ontkent echter dat het aan gevechtsacties deelneemt en zegt dat het slechts materieel aan een trouwe bondgenoot in het Midden Oosten ter beschikking stelt.

Alle hier boven genoemde Russische initiatieven staan met elkaar in verband, hoewel ze op het eerste gezicht niets met elkaar te maken hebben. Doch al die plannen en initiatieven maken deel uit van Putin’ s geostrategisch concept:

1. Rusland heeft een lijn van strategische verdediging getrokken langs de buitengrenzen van de staten die aan haar grondgebied grenzen: Belarus, Oekraïne, Tadzjikistan, Kazachstan, de Japanse Kurillen en een deel van Antarctica. Bovendien moeten de landen die grenzen aan deze buurlanden zo veel mogelijk intern worden gedestabiliseerd, zodat er door die landen nauwelijks een dreiging kan worden uitgeoefend op het “moederland”.
2. Rusland zal zich inspannen om brandhaarden in het Midden Oosten (Jemen, Saoedi-Arabië, Syrië, Libië, Egypte, Israël, Libanon) en het gebied van de Zuid Pacific (Myanmar, Vietnam, en gebieden in het westen van China; het voornamelijk door Moslim bevolkte Uygurië, waar de het afgelopen jaar een aantal geweldsexplosieven hebben plaatsgevonden, zonder enige twijfel aangestuurd door de Russische Gestapo, de FSB.) zo veel mogelijk aan te wakkeren, met als doel om de ontstane spanningen tot zo groot mogelijke confrontaties te laten leiden zodat de prijs van olie en gas als gevolg daarvan zullen stijgen.
3. Het verstoren en zo veel mogelijk beschadigen van de Euro-Atlantische banden, waaronder uiteraard de aartsvijanden de NAVO, (met als frontrunner Amerika) en de Europese Unie.

Het is daarom niet verwonderlijk dat Putin, in deze cruciale periode waarin hij nog de beschikking heeft over een zekere financiële reserve en bovendien volledig wordt gesteund door de eenzijdig voorgelichte Russische bevolking, er alles aan doet om zijn initiatieven in een strak tijd-ruimte patroon uit te voeren.

⁵ CAS: Close Air Support: gevechtstoestellen die als hoofdtak het bestrijden van gronddoelen hebben.

Het Westen, dat wanneer het met één mond zou spreken en haar economische en militaire capaciteiten zou bundelen, de Russische plannen één voor één gemakkelijk zou kunnen torpederen.

Maar van eensgezindheid is geen sprake. De enige Westerse eensgezindheid wordt uitgedrukt in het uitspreken van hun "grote bezorgdheid" en over "toenemende zorg" wanneer het één van Putin' s geostrategische plannetjes betreft.

Europa is verdeeld, de Amerikaanse president geeft nauwelijks leiding aan het Vrije Westen en de Russen spelen hun geostrategisch spel met grote voortvarendheid zodat Putin met zijn "maskirovka" het Westen zonder ophouden op het verkeerde been blijft zetten.